אוצר מדרשים — האיש בעל שני הראשים

מעשה שהיה בימי שלמה מלך ישראל (עי' תוס' מנחות ל"ו ע"א).

יום אחד נכנס אשמדאי מלכא דשידי ואמר לו: "אתה הוא שכתוב עליך: וַיֶּחְכַּם מִכָּל הָאָדָם [מ"א ה' י"א]?"

אמר לו שלמה: "כך הבטיחני הקדוש ברוך הוא."

אמר לו אשמדאי: "אם תרצה, אני מראה לך דבר, שלא ראית מימיך מעולם!"

אמר לו: "הן."

מיד הושיט ידו בארץ תבל והוציא ממנה איש בעל שני ראשים וארבע עיניים.

מיד נזדעזע ונבהל שלמה ואמר: "הכניסהו לחדרי."

שלח וקרא לבניהו בן יהוידע. אמר לו: "תאמר שיש תחתינו (תחת כפות רגלינו מעבר לכדור) בני אדם?"

אמר לו: "חי נפשך, אדוני המלך, אם ידעתי, אלא שמעתי מאחיתופל אלוף אביך, שיש תחתינו בני אדם."

אמר לו: "אם אני מראה לך אחד מהם, מה תאמר?"

אמר לו: "ואיך אתה יכול להראותו מעומקה של ארץ שהיא מהלך חמש מאות שנה ובין ארץ לארץ גם כן מהלך חמש מאות שנה?!"

מיד שלח והביאוהו אצלו. כיון שראהו, נפל על פניו ואמר: "שהחיינו וקיימנו לזמן הזה!"

אמר לו שלמה: "בן מי אתה? אמר לו: "מבני אדם אני מתולדות קין."

אמר לו: "באיזה מקום מושבכם?"

אמר לו: "בארץ תבל."

אמר לו: "יש לכם שמש או ירח?"

אמר לו: "הן וגם אנו חורשים וקוצרים ובעלי צאן ובהמות."

אמר לו: "באיזה מקום תזרח השמש?"

אמר לו: "ממערב, ותשקע במזרח."

אמר לו: "תתפללו?"

אמר לו: "הן."

"ומה היא תפילתכם?"

אמר לו: " 'מה רבו מעשיך יי כולם בחכמה עשית' [תהלים ק"ד כ"ד]."

אמר לו: "אם תחפוץ, נחזיר אותן למקומך."

אמר לו: "עשו טובתכם ותחזירוני למקומי."

מיד קרא המלך לאשמדאי ואמר לו: "לך ותחזיר אותו למקומו."

אמר לו: "איני יכול להחזירו למקומו לעולם."

כיון שראה כן, נשא אשה והוליד ממנה שבעה בנים. ששה מהם בדמות האם ואחד בדמות האב שהיו לו שני ראשים. והיה חורש וקוצר ונעשה עשיר גדול מעשירי העולם. לאחר זמן מת האיש ההוא והניח ירושה לבניו.

הששה אומרים: "אנו שבעה לחלק ממון אבינו."

והאחד שיש לו שני הראשים אומר: "אנו שמונה ועלי ליטול מן הירושה שני חלקים!"

הלכו כולם אצל שלמה ואמרו לו: "אדוננו המלך, אנו שבעה ואחינו בעל שני הראשים אומר שאנו שמונה ורוצה לחלק ממון אבינו לשמונה חלקים והוא רוצה ליטול שני חלקים."

כיון ששמע שלמה כך, נעלם ממנו הדבר. מיד קרא לסנהדרין ואמר להם: "מה אתם אומרים בדבר הזה?"

אמרו: אם אנו אומרים אחד הוא, שמא שניים הם? שתקו.

אמר להם שלמה: "לבוקר משפט."

בחצי הלילה נכנס להיכל ועמד בתפילה לפני המקום ואמר: "רבונו של עולם, כשנגלית לי בגבעון ואמרת לי: שאל מה אתן לך – לא שאלתי ממך לא כסף ולא זהב אלא חכמה, כדי לשפוט בצדק בני אדם."

אמר לו הקדוש ברוך הוא: "אני נותן לך חכמה בבוקר."

ויהי בבוקר שלח וקיבץ כל הסנהדרין ואמר להם שלמה: "הביאו לפני האיש ההוא בעל שני הראשים."

מיד הביאוהו לפניו ואמר להם: "ראו שאם יודע זה הראש מה שאני עושה לזה, אחד הוא, ואם לאו, הם שניים."

אמר שלמה: "הביאו מים חמים ויין ישן ובגדי שש!"

והביאו מים חמים והניחו על פניו וזרק בו מים חמים ויין ישן.

צוח בעל שני הראשים: "אדוני המלך, אנו מתים, אנו אחד ולא שניים, ולא נאמר לך עוד שאנו שניים!"

כיון שראו ישראל את משפט המלך, תמהו ורעדו ופחדו כולם ממנו. לכך נאמר: וַיֶּחְכַּם מִכָּל הָאָדָם.

סליק